

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

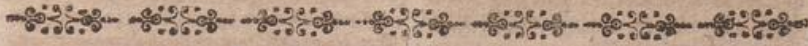
Die 1. Novembris. In Festo SS. Omnium. Quæ variæ proponuntur Veritates
ad quadruplex Caput referuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

ma quasi more navis est contra icum fluminis
sondecanis : Vno in loco nequaquam stare per-
mittitur, quia ad ima relabitur, nisi ad summa
eonetur. Si ergo inchoata bona fortis Operantis
manus ad perfectionem non subleuat, ipsa operan-
di remisso contra hoc quod operatum est pugnat.
Et nonnullis interjectis: Hinc Sardi Ecclesia
Angelo dicitur, Ego vigilans & confirma qua
mortura erant, non enim in venio opera tua plena
coram Deo meo. Si enim quod mortuum in nobis
est ad vitam non accenditur, hoc etiam extingui-
tur, quod quasi adhuc vivum tenetur. Et quæ

ibi plura pergit, de quibus & sæpe alias, ubi de
fortitudine ac perseverantia.

Multis autem & præclaris documentis E-
vangelium hodiernum ex 15. cap. Joannis ab-
undat, quibus conformes aliunde Veritates e-
ruere non est magni negotii. Quæcumq; por-
ro Veritas exponatur, non omissenda hæc
Christi Domini Sententia, quæ certè est ve-
hemens ad affectum ex quacumque petra-
ctata materia concitandum: Si nõ venissem, &
loquutus fuisset eis, peccatum nõ haberent, nunc
autem excusationem non habent de peccato suo.

IN FESTO SANCTORVM OMNIVM.

Die 1. No-
vembri.

QUÆ multa & varia de hoc festo ex antè
jam dictis colligi vel nova formati possunt,
ad quadruplex Caput referuntur.

Primum est in quo de Sanctis universim a-
gatur, sive ut sunt colendi & invocandi, sive
imitandi: Quo spectant hæc subjectæ Verita-
tes.

Si forte times Mediatorem Christum, non il-
le timet alios Mediatore.

Tor ipse tibi exhibet adhibendos, quos habet
Sanctos.

In 4. parte, Sabbato Hebdomada 2. 6.

Quanta olim erat Sanctorum gloria, mún-
dum vincere: tanta modo est nostra igno-
minia, vinci à mundo.

In 2. p. Dominica 1. post Pascha.

Qui te à Sanctitate acquirenda excusas, ex a-
liis acquisitis bonis te condemnas.

In 2. p. Fer. 6. post Cineres.

Qua una te potissimum à divino cultu avoca-
mur, eadem potius ad Eum advocandi es-
semus: Nempè Libertate qua bene usi sunt
Sancti, & qua nos male vivimus. In 4. p. Sabbato
Hebd. 1. 5.

Defecit Sanctus, quoniam diminutæ sunt Ve-
ritates Psalm. 11.

Vide in 1. p. præfationem.

Secundum Caput est de cælesti & æterna
Sanctorum fœlicitate quam speramus post
hanc vitam: & cuius Consideratio multum
valet ad Sanctos imitandos. Quo de argu-
mento fusè in 2. parte, tota Hebdomada s.
post Pascha, præsertim vero Fer. 2. 3. 6. & Sab-
bato, ubi hæc Veritates exponuntur.

Quantam in te vim habet desiderium regni
cælestis, tantam tibi vim facies.

Qua ratione terrena tantum & non cælestia
desideras, eadem necesse est ut cælestia
tantum, & non terrena desideres.

Sic dignum est Cælum nostris desideriis, ut
nisi cælum desideres, cælo sis indignus.

Spes cæli, cælum est.

His conformes addi possunt sequentes:

Qui terrena nimis desiderat, timet potius
quam revera desideret, ne adveniat regnum
Dei.

In 3. p. Fer. 3. Hebdom. 6.

Qui cælesti pane vivunt, cælestes sunt: & ita
vivunt in suis corporibus, sicut cœlites in
in assumptis.

Xkk 3

In 3. p.

In 3. p. Fer. 6. Hebdom. 13.

Sicut portavimus imaginem terreni hominis, portemus & imaginem Cœlestis.

In 4. p. Dominica 22.

Quam difficile est cogitare quid sit videre Deum, tam facile est cogitare quod sit magnum Bonum. Ex difficultate facilitas.

Isa. 64.
1. Cor. 2.

Ratio est, quia ideo difficile est cogitare quid sit videre Deum, quia nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit quæ præparavit Deus iis qui diligunt illum. Quod autem tale est, profecto nec facile potest explicari nec cogitari.

Sed inde tamen oritur, ut sit facillimum cogitare quod sit magnum bonum. Nam quod omnem creatam cogitationem superet, oportet illud certe magnum esse bonum; Quid enim humanus vel Angelicus Intellectus non potest fingere? Quid si multi, quid si omnes quotquot sunt ingenio acutiores intelligentiæ simul conveniant ut fingendo exprimant magnum aliquod bonum: Nonne magnum illud erit quod fingent? At cum tamen longe sit impar & inferius eo bono quod dicitur Beatitudo, cum vix minimam ejus partem attingant, nonne facile est inde fateri & concludere, quod magnum igitur est illud bonum quod longe majus & superius illo est, in quo fingendo tam multa laborarunt ingenia?

Videndus esset S. Anselmus in libro de similitudinibus, ubi à capite quadragesimo septimo ad multa inde sequentia fuse ac distinctè per partes omnes quæ dici & fingi possunt ad beatam constituendam vitam progreditur, & ostendit in cœlo talem esse, quibus etsi luculenter enarratis, manet tamen quod ait S. Petrus, lætitiâ illam esse inenarrabilem, *exultabit*, inquit, *lætitiâ inenarrabili & glorificata*, quasi diceret, quæ inde magis glorificatur & innotescit quod sit inenarrabilis. Quamobrem ac quis se propterea putet excusatum si tanti Boni desiderio non moveatur ad eundem ad illud consequendum, quasi Bonum illud non posset cogitari? Nulla hæc proffus excusatio, quia hoc ipso quod cogitari non potest, satis cogitandum relinquitur quale sit Bonum, & quam potens ad inflectendos animos ad sui desiderium, & ea omnia libentissimè toleranda quæ nos eò ducunt.

1. Pet. 1.

Intoleranda certe res est, ibi difficultatè cau-

sari & excusare, ubi cætera omnes molliuntur difficultates. Quid magis oppositum Evangelicæ Gratiæ quæ ad superanda quævis ardua cælestè proponit præmium cogitandum, quid magis inquam oppositum quam si dicas hoc ipsum esse difficile cogitare quale sit istud præmium? Quale id quidem omnino in se sit nec est facile nec possibile cogitare, ut dictum est; sed quod revera sit magnum, eximium, omni quæ cogitatione majus Bonum tam facile est scire ac intelligere, quam quidquid aliud ex creatis & humanis quod ratiocinando potest intelligi.

Ratio hæc ad supradictam adjungitur; Quod facile est illud nosse, in cuius cognitionem ex aliis jam cognitis & ultrò concessis manifestè devenitur. Sic enim naturali & evidentè consequentia quasi manu ducti à notioribus ad minus cognita manifestè cognoscenda devenimus. Sic à visibilibus ad invisibilia, & à mobilibus ad Motorem, à creaturis ad Creatorem ascendimus. Hinc cognitio maturina & respertiva cum à causa descenditur ad cognitionem effectus, vel cum ab effectis ascenditur ad causæ cognitionem.

Sed quale sit bonum, Beatitudo, sic consequenter cognosci potest ex aliis evidentè notis, & ultrò concessis: Unde profectò concluditur, quod facile est ergo cogitari nosse quale sit bonum, & inde cum Gratiâ primo veri vehementius ad illud assequendum.

Quænam sint autem illa unde ad istud perveniri possit, ut commodius intelligas, gradatim procedendum est, & cum sponda dicendum: *Dixi, ascendam in palmam, & apprehendam fructum ejus.* Palma nomen est pugnæ, nomen victoriæ, nomen & triumphæ ac gloriæ, ut infra dicitur capite quarto. Ascenditur vero ad hanc gloriosam palmam hic intellectu apprehendendam per octo Gradus, de quibus Propheta Ezechiel ubi cælestè templum describit: *Et calata palma*, inquit, *sive ut paulò post habet: Et calatur a palmis in fronte ejus hinc & inde, & in octo gradibus ascensus ejus.*

Primus gradus est à cognitione sui. Nonne sentis quàm multa desideres, quàm multa desiderabilia videas, quæ si haberes contentus esses: si autem contentus esses, te beatum putares, sicut putas multos esse contentos & beatos? nonne ita sentis? Et rectè quidem quod te putes fore beatum si contentus esses, sed male quod

Cant. 7.

C. 40.
N. 34.
N. 37.

quod putes te contentum fore, si quæ hic desideras, possideres; nam nullus hominum nisi solus omnia possideret, fuit contentus in his possidendis, cum metus amittendi hæc omnia tantò sit major, quanto est eorum affectus vehementior; & quo quis propterea videretur magis contentus quia majora possideret, minus esset contentus quia magis timeret, & magis doleret cum illa esset relicturus.

Cælum, cælum est unicus locus ubi omnia quæ desiderare possis, habebis: ubi plenè ac cum ularè contentus eris sine ullo metu amittendi quæ possides, sine ulla cupiditate plura possidendi, sine ulla invidia vel activa vel passiva, id est, nec aliis invidabis, nec tibi aliis invidebunt, sed in mutuo quique singulari ac omnium voluntatum complexu conquiescent, quo fiet ut omnes suo particulari bono sint ita contenti, ut communi etiam gaudeant, & bonum unius sit bonum meum, & bonum meum sit alterius bonum, & ira omnes deniq; sint contenti nihil ut desiderent quod non habeant, nihil ut habeant quod non desiderent.

Jam vero dic, jam vero agnosce ex tuo sensu num sit facile cogitare quale id tantum sit Bonum, quo sic omnes contenti sint, ut non aliter contenti esse possint sine illo, & quo semel possesso non possint non esse contenti.

Psalm. 16. Satiabor cum apparuerit gloria tua.

Secundus gradus est à cognitione sensibili bonorum omnium quæ hic possidentur; Non fatiant quidem nec explent animum, quantum vis illa nobis abundent, imò & quo magis abundant & quo magis sentiretur animus his se velle satiare, tanto minus explerent, si animus tantisper religiosus & timoratus esset: Sed tamen consideremus quantum exultent gaudiis qui mundi possunt & volunt sentire gaudia: sic ea certe mundani estimant, ut licet in se multum exigua, licet exigui sint temporis, licet multis constent impensis, licet multa invehant incommoda & detrimenta, vellent tamen sic posse semper vivere, nec aliam sibi vellent feliciteriam.

At quæso te, quale inde argumentum cognoscenda cælestis Beatitudinis? Confer enim totam illam cælestem Beatitudinem, ubi est omne bonum sine ullo malo, cum illis exiguis gaudiis ubi vix ulla est bonum cum multis malis, & concludere quod si tale est bonum quo hic te contentos dicunt qui eo perficiuntur,

quale tandem illud esse oportet quod in cælo sentitur! Si tanta peccatoribus, blasphemis, ingratis & hostibus suis providit & utenda reliquit Deus, quanta suis fidelibus servis, amicis, & filiis reservavit, qui dum in ejus cultu viverent, nihil nisi morientem, & omnibus mundi pœnis obnoxiam vitam duxerunt?

Tertius hic gradus est quo in cognitionem magnitudinis gaudiorum cælestium possis ascendere: Si nempe consideres quàm multa, quàm gravia, quàm extrema Sancti quique sint passi pro divino cultu, quos tantum abest ut compensarit Deus, quin eos potius diis quibusque supplicis tamquam malefactores & reos omnium criminum exposuerit aut permiserit cruciandos. Et quod mirum est; Illi ipsi qui plura patiuntur se beatiore putant & clamant omnibus non esse *condignas passiones* *hujus temporis ad futuram gloriam qua revelabitur in nobis.* Die porro quantum inde necesse est colligere futuram illam gloriam quæ tam caro emittit à carioribus Christi amicis? & quæ ab illo emittit qui ne quidem aquæ potum suo nomine pauperi datum super suo carere premio?

Rom. 8.

Matth. 16

Quod si dicas Illos dum paterentur, tot interis abundasse deliciis, ut vix se sentirent pati. Erras si tibi hoc persuades commune multis ut suas non sentirent pœnas; sentiebant scilicet, sed se sentire ac pati gaudebant, & fateor ita inde gaudebant, ut nolissent non pati, & malissent illas subire pœnas quibus cum deliciis spirituales sentiebant, quam privari suis pœnis ac suis privarentur deliciis. Sed te huc provoco, qui quale sit gaudium, Gaudium cæli cupis agnoscere.

En quartus gradus est quo id magis ac magis agnosceas. Nam si tale est gaudium ut hic in mediis suppliciorum cruciatibus non pleno gutture haustum, non ad satietatem potatum, non ad illam abundantiam, qua in cælo percipitur; sed primonibus tantum ut dicitur labris degustatum, ita tamen reficit ut quando quidem in tormentis sentitur, tormenta desideretur ut cum simul sentiatur? Quid dicet ignare cæli, quid jam dicet de tali gaudio, cum ubertim in suo fonte quosensumque Sanctos inebriabit? An ignorare deinceps poteris quale quantumcumque sit illud Gaudium?

Sed quando quidem de Martyribus aut aliis qui pro Christo Sanctis tormenta passi sunt sermo injectus est, subeat animum ipsa Chri-

Christi patientis memoria; Contemplare quis, quid, & quo sine se patiatur; Hinc enim quintus constituitur gradus quo pergas nosse clarius quale sit illud Bonum, cui nobis comparando Christum oportuit pati & mori. Christum pati & mori? Quid non meretur tale patientis & morientis meritum? Sed quid tandem nobis meretur? Quid sua morte intendit, quid assequetur, quid aobis obtinebit? Nonne illud est gaudium de quo hic agitur, nonne illud est quod dicebat: *Sic Deus dilexit mundum ut Filium suum unigenitum daret, ut omnis qui credit in eum non pereat, sed habeat vitam aeternam?* Hic nempe finis omnium quae Christus egit & passus est. Itaque vero tanta sit Christus passus pro fine seu pro Bono quod non esset magnum, & ita magnum ut possideri non potuisset, nisi Christus esset passus ac mortuus? Quid tibi videtur de Christo? Cujus meriti, cujus dignitatis, & cujus excellentiae? Dic quid sentis? Et idem proflus de caelo sentias quod non minoris valet, quam ipse totus Christi Sanguis, quam ipse totus pro caelo tibi comparando Christus impensus. Non est tui tantum laboris merces quam speras, sed Christi; Christus est in te compendandus, Christus in te totius sui meriti pretium & praemium est accepturus, quia se totum pro te tradidit. Possesne dubitare de propensa in Filium summi Patris dilectione? Nec minus dubita de propensa ejus in Sanctos omnes largae & effusae compendandae voluntate, quia quod largitur Sanctis, suo largitur Filio; & quanta in Filium effusa Patris largitas, tanta est suo modo in Sanctos ejus, qui propterea suas illi coronas subjiciunt, quasi dicerent, tibi debemus quod sumus, & tibi sumus quod debemus.

Accedit quod in sextum gradum te provehatque inde in altiore eum rei quam investigamus causam & noticiam, Illic in Caelo Aempero ubi exultant Sancti in gloria, locus & tempus est divinae exhibendae Magnificentiae, quo uno verbo satis facile comprehendes, quidquid esse potest eximium. Cogita enim quid sit esse magnificentum in magnis & summis illis Viris, in Salomone, in Asuero & aliis qui hoc nomine celebrantur. Nempe est exhibere suam potentiam, suas communicare divitias, suam in alios prosperam derivare fortunam, & quidquid sublimis possident hoc spectandum, hoc utendum & fruendum proponere. Quod tantum quidem sit magnifi-

centius, quantum qui velit haberi magnificus majorem habeat sapientiam, potentiam, & magnificentiam voluntatem. Nam oportet primo scire quid sit splendidum, quid decorum, quid magnum & quid magnificentum. Deinde vero id oportet posse, ac postremo velle; quorum trium si vel unum absit, ac nisi ex quo tria concurrant, deficiet Magnificentia; quae ratio est, cur inter homines sit tam rara & parca, quia qui possunt nolunt, & qui volunt non possunt aut nesciunt quid sit esse magnificentum.

At in Deo non dubitas tria illa inesse tam firmo nexu conjuncta, ut desineret esse Deus, nisi esset sapiens, potens, & bonus: Quamobrem illam omnem suam sapientiam in caelis explicat, ut quantum potest & velit tantum sciat esse magnificentus, & quantum id probe scit, tantum possit & velit esse: *Quia solummodo ubi magnificentus est Dominus noster, inquit Propheta, quasi diceret: etsi apparet in terris esse magnificentus, quam in caelo tamen exhibet magnificentiam tanta est, ut ibi solum esse magnificentus sit dicendus. Vel sic interpretare dictum Prophetae, quod solum & quod unum in caelis agit Deus, hoc est, esse magnificentum, in eo totus est, ut suis magnificentiam suam exhibeat, sua communique, & communicando laetificet. Qualem porro inde laetitiam oportet esse beatis omnibus, in qua communicanda totus est Deus, profecto facilius est concipere quam dicere.*

Nam si, quod septimum esse possit unde altius etiam progrediatis, si tanta est in Infernis poena, quantum oportet esse ad divinam Justitiam exhibendam, & quantum non dubitas a damnatis sustineri, nonne tantumdem senties de Domino in bonitate, ut ubi bonitatem & magnificentiam suam notificat, non minus saltem sit bonus in caelis Deus, quam in Inferno est justus? Quod ex ipsa graviori damnatorum poena quae damni dicitur, facile colliges. Nam illa tota est in privatione Beatitudinis, in privatione Dei qualis videtur & amatur in caelo a Beatis; quale autem oportet esse illud Bonum, cujus sola privatio poena est gravior, quam quidquid reliquum apud Inferos eruciet.

Denique quod octavum & postremum est, quia rem omnem conficit; Beatitudo caelestis, ipsa est Dei beatitudo. Non ignoras quam sit summus Deus beatus, & quale quantumque bonum sit illud gaudium quo est beatus. At

Ioan. 3.

Apo. 4.

Ia. 31.

ver.

verò idem est Beati cuiusque gaudium. Licet in Beatis sit varium, nec sit idem in omnibus, nullus tamen est beatus quin ipsa Dei beatitudine ac gaudio beatus sit, unde sermo duorum æque ac sermo quinque talentorum dicitur: *Intra in gaudium Domini tui*: quia revera ipso Dei gaudet gaudio quo ita totus possidet, ut in ipsum intrare dicatur. Sic & S. Joannes de quovis Beatorum affirmat: *Scimus, quoniam cum apparuerit, similes et erimus, quoniam videbimus eum sicuti est*. Sic videre Deum sicuti est, est esse similem Deo: sic autem similem esse Deo, est gaudere sicut gaudet, & beatum esse sicut beatus est.

Matth. 25

1. Ioan. 3.

An tibi vero hoc non satis magnum videatur? non satis potens ad agendum vel patientium quidquid propterea te oportet pati vel agere? Non est dubium, quin si in terris hoc idem patientium esset pro aliquo terrene premio libenter patereris: at pro cælo, at pro tali bono laborem detraheris, in frenabis & murmurabis! Plane cavendum est ne hoc idem sit eorum crimē, quorum pœna fuit terram promissam non ingredi, quibus à Domino dictum est: *Omnes qui mururastis contra me, non intrabitis Terram super quam levavi manum meam, ut habitare vos facerem*! Expendi multam possent hæc postrema verba.

Num. 14.

TERTIUM Caput est de octo Beatitudinibus in hodierno Evangelio recensitis, & in 3. parte, Hebdomada 3. & 4. sigillatim explicatis. Quò refertur etiam possunt hæc cognatae Veritates:

Qui non servat consilia, quia non sunt præcepta, nec ipsa etiam præcepta servabit.

In 3. p. Fer. 2. Hebdom. 5.

Hoc amanti cœlum paupertas est seu contemptus terrenorum, quod amanti terram, divitiæ.

In 4. p. Fer. 3. Hebdom. 17.

Si quod futurum est in æterna vita, fieret in præfenti, nemo dubitaret pauperem esse divite ditiozem seu beatiorem.

In 4. p. Fer. 5. Hebdom. 17. Veritate 9. Vbi & videnda hæc quæ est numero duodecima.

Vix se ullus talem putat divitem, qualis in Evangelio improbat: Et vix tamen ullus est qui non sit talis.

Haynesve pars IV.

QUARTUM Caput d. ci potest mixtum ex tribus aliis, quod ea contineat consideranda, quæ eorum simul procuranda salutis opus comprehendunt, sicque uno contextu partim Sanctorum Imitationem seu Sanctitatem, & partim Cœlestem Beatitudinem aut ipsas Beatitudines Evangelicas, id est, laborem, certamen & proxima propriaque singulis suæ salutis & perfectionis Media complectuntur, quales sunt hæc Veritates:

Porrò, unum est necessarium:

Hæc est Veritas Veritatum.

In 4. p. Fer. 2. Hebdom. 23.

Salutis operi nullum par opus.

Nisi cum metu & tremore salutem opereris, non operaris.

Falsò excusas mundi negotia, cum sit nullum in mundo tale negotium.

In 3. p. post finem Hebdom. decima, ubi de Missionibus, Capite 3.

Multi quidē beati, sed multo plures damnati. Quæ causa est cur multo plures sint damnati, hæc forte causa est, quod sis ex illis pluribus.

Ibid. c. 5. & in 2. p. Dominica Septuagesima. Nec non in 3. p. Dominica 7.

Certa salutis præjudicia tuam faciunt valde incertam & dubiam.

Ibid. c. 4. Vbi de lata & arcta via.

Unde timorem minus, magis inde esset timor augendus:

Posuisti firmamentū tuum, formidinem, ex Ps. 88

Ibid. c. 8. & in 2. p. Domin. Septuages. ad hæc verba: *An oculus tuus nequam est, quia Ego bonus sum?*

Verendum ne quod deesse tantum putas ad perfectionem, desit ad salutem.

In 4. p. Fer. 2. Hebdom. 17.

Salutis animæ nulla est certior certitudo quā in certo Vocationis gradu attingendo.

In 1. p. Fer. 2. Hebdom. 5. post Epiph. Et in 4. p. Fer. 3. Hebdom. 21.

Nihil æstimatione speculativa nobis pretiosius animā nostrā, sed practica, nihil vilius.

In 2. p. Dominica 2. post Pascha.

Cur autem tam parvi faciamus in praxi quod tanti momenti est, cum in de solum proveniat quod praxis videatur difficilis seu quod difficultatem & laborem fugiamus, hinc omnimodo laborandum, si tibi & aliis consultum velis, ut laborem commendes, nec alia melior ejus commendandi via & ratio, quam ex necessitate quam vocant Medii & Præcepti. Sic enim est necessarius ad salutem labor, ut nulla sit sine labore salus, quia nulla salus sine virtute, sed nulla virtus sine labore. Nec ergo salus aliter. Quod diversis & multiplicibus aliis loquendi modis variari potest ex sacra Scriptura & Sanctis Patribus.

Apte occurrit illud ex epistola hodierna, quod Sanctus ait Joannes de Sanctis omnibus à se in cælo visis.

Apoc. 7.

Et palma in manibus eorum.

Nullus sine palma Sanctus. Nullus est qui non triumphet, nullus triumphus sine victoria, nulla victoria sine certamine, nullus certamen sine labore. Quo etiam spectat illud Apostoli:

2. Tim. 2.

Qui certat in agone, non coronatur nisi legitime certaverit.

Nam non coronatur nisi qui vicerit: at nemo vincat nisi qui certet; Ergo & non coronatur nisi post certamen & laborem. Sic currite ut comprehendatis. Non apprehendes nisi curras; sed non cures, nisi obstentia deviceris, & contra prius certaveris.

1. Cor. 9.

Opportunum etiam illud esset S. Augustini: Nos volumus gaudere cum Sanctis, & tribulationem mundi nolumus sustinere cum ipsis. Quasi diceret, ridiculi certe sumus, & in re tam gravi ac seria prope blasphemi & impii: Nam quod volumus, hoc ipsum nolumus. imò & quod magis videmur velle, hoc est, quod minus volumus. Quid enim magis volumus aut quid magis optandum, quam gaudere cum Sanctis? Nonne hoc velles? Sed quid est quod minus nolumus quam tribulationem mundi sustinere? Nam hæc est proprie tribulatio mundi, cum quid accidit quod nostræ adversatur voluntati, cum id accidit quod nolumus, vel cum id minime advenit quod volumus; Nonne hoc est quod minus velis? Et tamen hoc est quod sustinendum esset cum Sanctis ut gaudere posses cum illis: quia hoc est quod cum accidit, ita ordinatur à Deo tamquam mediū

ad salutem tuam, quod quidem salutis mediū si non vis acceptare, hoc ipso non vis ipsam salutem tuam, sicut qui necessariam sanitati seu vitæ conservandæ medicinam recusaret, recusaret sanitatem, renuntiaret vitæ; & quantumcumque diceret se velle vivere, nollet tamen, cum nollet, id quod ad vitam conservandum esset necessarium.

Hoc est pigrum illum esse qui *vult & non vult*, vult finem sed non media, nolle autem media necessaria; jam non est velle finem, non est velle absolute & efficaciter, non est verè velle, non est velle rationabiliter, non est velle sicut vult Deus, qui non aliter quam cum ipsis ordinatis mediis ordinavit finem.

Qua de re fufius in 3. p. Dom. 7. Fer. 2. Hebdom. 12. ubi expressa hæc Veritas declaratur:

Quod videris velle, velles quidem: sed revera non vis.

Jam vero nolle salutem, nolle beatum esse, nolle quod præ te fers magis velle, quid est hoc quam ridiculū esse, quam aut infidelem, aut desperatum? Velle sine hoc ita esse? Velle sine post peccatum numquam pœnitere? Putaresne te velle salutem tuam, si nolles pœnitentiam? Cur porro non putares, nisi quia pœnitentia sic est ordinatum medium ad peccati remissionem & salutem, ut sicut nulla est salus sine remisso prius peccato, sic nulla prorsus sit peccati remissio sine prævia pœnitentia? Cur verò non idem senties de tribulationibus mundi sustinendis, cum sint æque ordinata salutis media? Cur non idem concludes vel illas esse sustinendas vel renuntiandum salutem?

Nec dicas te peccare quidem quod illa nobis adversa quæ Deus ordinabat ad salutem, sed tamen non ita omnia esse desperata, cum ipsa supersit Pœnitentia qua peccatum illud eluatur. Ne id, inquam, dicas: nam quid esse putas pœnitere? nonne est voluntatem mutare circa illud cujus te pœnitere? Nonne si te peccati pœnitere quod contraxisti tuis murmuribus, tuis in Deum & homines injuriis ac blasphemis, tuis naturæ repugnantis insultibus, nonne te oportet ab illa mente resipiscere? nonne te oportet hunc mutare animum? nonne te oportet velle quod nolebas, aut nolle quod volebas? nonne te oportet internam illam concupiscentiam, vel honoris, vel voluptatis, vel bonorum temporalium, quæ est omnium murmurum & rebellionum radix &

cau

causa velle reprimere, vel nō te proflus pœniterebit? Nam alioquin voluntatem nō mutares, & nisi mutes voluntatem, non respicies, non te convertes, non te peccati pœnitebit. Unde vides quōd quā ipſa eſt neceſſaria pœnitentia, tam eſt neceſſaria voluntas patiendi quidquid Deus voluerit, quod expreſſe dixit Apoſtolus: *Pœnitentia vobis neceſſaria eſt, ut voluntatem Dei facientes, reportetis promiſſionem.* Ac proinde niſi velis pati, hoc ipſo nec pœnitere nec ſalvari velis.

Hebr. 10.

Ier. 3.

Undenā putas aliter tam raram eſſe pœnitentiam ut affirmet Scriptura: *nullum eſſe qui agat pœnitentiam,* id eſt, valde rarum & pene nullum? Licet multi confeſſantur, licet multos ſui pœnitere videatur; Rarum id tamen eſt & pene nullum, quia rarum omnino eſt homines, ſuis addictos concupiſcentiis voluntatem ſuam mutare circa illud quod amant vel oderunt; atque ita dum idem ſemper volunt & nolunt, numquam mutantur, numquam convertuntur, numquam eos pœniter. Unde aperte Sanctus Joannes: *Blaphemaverunt nomen Dei habentis poteſtatem ſuper has plagas, neque egerunt pœnitentiam, ut darent illi gloriam.*

Apoc. 16.

Bar. 4.

O qui hæc ſeno ſicut res poſtulat, cogitaret & apprehenderet: *Convertere Jacob & apprehende.* Convertere ut apprehendas, & apprehende ut convertaris.

Nec dicas id eſſe difficile & arduum ſic ſe in alium mutare hominem: Nam ipſa rei neceſſitas & magnitudo difficultatem omnem perumpit. Vide quid ſit de quo agitur: De cœlo negotium eſt, de cœlorum vel inferorū æternitate comparanda: totumque negotium in hoc vertitur, ut rationi & gratiæ concupiſcentiam ſubjicias, ut tantum laboris ſumas, quantum eſt opus ad hanc neceſſariam ſubjectionem. Itane hoc arduum & oſeroſum eſt opus quod Sancti omnes præſtiterunt, quod inferno redimendo, & cœlo poſſidendo poſtularatur, ut te id redditurū neget, & malis jaſturā tanti boni facere, quam quid damni propterea pati? Malis non gaudere cum Sanctis, quā leve aliquid ſuſtinere cum ipſis; malis deniq; Sanctos omnes in te tuamque perniciem hodie provocare, quā illos tibi patronos adhibere?

Sic enim eſt ſi nolis pati, ſi difficilius id affirmas, quam ut poſſis ſuſtinere:

Tot in te provocas hodie teſtes, quot Sanctos invocas.

Quæ veritas multum expendenda, ut alius

repetatur, propone tibi & aliis conſiderandū, quōd licet Chriſtus pro ſummo ſuo Jure, vel pro æquitate ac ſapiētia ſua quam nihil proflus laet, poſſet quosvis peccatores judicare & condemnare, tamen pro ſua bonitate & clementia vult ſervare quandam formam Judicii, nec niſi auditis quodammodo partibus, nec niſi ex allegatis, ut dicitur, & probatis quemquam judicare; Unde ipſe Judex aiebat: *ſicut audio, judico.* Audit Dæmonem accuſantem: audit accuſatum ſe excuſantem, audit teſtes ad id provocatos; tum ex auditis judicat.

Joan. 5.

Reduc me in mentem, & judicemur ſimul; narra ſi quid habes ut juſtificeris. Hoc Judex teo peccatori, hoc tibi modo Chriſtus. En accuſaris ignavia quod nolis ſuſtinere adverſa, quod nolis laborare in reprimendis cupiditatibus quæ nimis avide blanda cōſectantur, & nimis odioſe contraria quæque averſantur. Hinc omnium origo peccatorū, hinc maxime peccatores accuſantur. In id unum refundi debet eorum ſuperbia, libido, avaritia, gula, ira, invidia cætera que vitiolorum peſtes, quod ſeipſos non reprimant, ſive quod laborare nolint in ſeipſis reprimendis. Tu quid dicis, quid excuſas, quid opponis? Negare certe non poteſ te ſuperbum, te cupidum, te elatum, invidū, iracundum, murmuratorem, gulæ ac ventri deditum, injuriæ ſupra modum impatientem, & læſæ ſæpius Charitatis ac caſtutatis reum. Eſto aliquid horum forte deſit, ſatis eſt ſi unū adſit ut accuſeris; ſatis eſt ſi ſis ira ſuperbus, ut contra tuum nomen nil velis pati, nec tamen parcas alieno nomini. Negare hoc certe non audeſ; Etiam tacente Dæmone, vita hoc tua nimis clamat & propalat.

Ij. 43.

Jam quid dicis? quid excuſas? Audi, ore hominem ais fragilem, infirmum, ſic à natura conſtitutum, ut nō poſſit ferre injuriam, quin parem referas? Nonne hoc dicis, nonne hoc cogitas? Et quidem ad te revincendum & mendacii condemnandum ſufficeret ipſius Judicis certa ſcientia, ſufficeret quod dixit Sapiens: *ſi dixeris, Vires non ſuppetunt, qui conſpector eſt cordis ipſe intelligit, & ſervatorem animæ tuæ nihil fallit, reddetque homini juxta opera ſua.* Nil ſcilicet infirmitatis illum fallit aut ignaviæ tuæ. Non ignorat quam ſis infirmus à natura tua, ſed probè ſcit etiam quam ſis potens à ſua gratia. Sufficiebat inquam Judicature ſua hæc accurata ſcientia, unde apud Jobum: *Ecce Deus magnus vincens Job. 36.*

Prov. 24.

Lll 2 ſcientiam

scientiam nostram. Sufficiebat & Exemplum ferendæ injuriæ tam luculenter ab ipso nobis datum. Sufficiebat ipsa ejus naturæ humanæ sensibilitas quam assumpsit, ut paritate sua totam everteret præsentæ causam excusationis tuæ, sic Ipse ait apud Prophetam: *Ego sum Index & testis.*

Jerem. 29.

Sed tamen, ut mitius & accommodatius tecum agat, meros ipsos producit homines qui dum viverent, injurias, calumnias, expilationes, & alia quæ vi passi sunt, ut testentur & dicant, an id fieri nequeat, an id tolerari sit ita difficile, ut vires omnes divina etiam roboratas gratia, superet & transcendat. Hos tu Ipse provocas testes, sive quod idem est, tu Judicem provocas ad eos exhibendos & audiendos, quandoquidem si quod excusas verum esset, redundaret in Judicem; & excusatio tua, Ipsi esset accusatio: si nempe sic infirmus esses, ut revera non posses injuriam aut quid aliud sustinere, propter quod ignaviæ modò condemnaret: condemnaret enim innocentem. Quamobrem spectat ad ejus æquitatem judicii, ut non ipse tantum judicandus intelligat, sed universus plane mundus agnoscat quàm sit falsum, quod excusat superbus ab infirmitate naturæ: Prodeant & testentur quotquot palmas in cælo habent, an eorum infirmitas obtulerit, quò minus possent cum Gratia sustinere quidquid illis sustinendum fuit.

Dicant primò an fuerint alterius naturæ quàm humanæ? Prodeant deinde, num communes naturæ repugnantis infirmitates senserint; num viderint aliam legem in membris suis repugnantem legi mentis suæ? Testentur denique, num propterea tam difficile judicaverint sustinere ut non fuerit decertandum, & potius cedendum naturali vitæ, quàm naturæ vitiosæ?

Rom. 7.

Hoc est peccator, hoc est superbe quod Sancti omnes suis testantur & præ se ferunt palmas: Non habent palmas in manibus, nisi quia vicerunt, non vicerunt, nisi quia decertarunt, nõ decertarunt, nisi quia sibi æmulum & adversarium haberent contra quem dimicarent, nõ habebant adversarium secum pugnantem nisi seipsum, nec seipsum habebant corruptam, infirmam & spiritui repugnantem, sicut tuam sentis. Non alii fuerunt a te quantum ad naturam & naturæ corruptelam, nec tu ab illis alius: unde clamat Apostolus: *Estate sicut ego, quia &*

Gal. 4.

ego sicut vos. Quod præterdis in te obstaculum, illi habebant: quod allegas in illis adjuvamentum, tu hoc ipsum habes, si uti velis. Idem omnium Dominus, eadem omnium Sacramenta, Leges, Libri, Doctores, auxilia verò & gratiæ torte plures, forte uberiores: *Non dixit per Deam abesse.* En omnes tui similes apud inferos confitentur: *In malignitate sua consumptos esse.*

Eccles. 15.

Sap. 5.

Nec dicas te non esse Sanctum sicut qui palmas habent, nec te propterea posse ita dimicare & vincere; Nam illi non dimicarunt quia palmas habebant, sed potius quia dimicarunt, idcirco palmas habent & Sancti facti sunt: *Sic dimicarunt,* inquit S. Chrylóstomus, *adversus peccatum Sancti, sic & laborando fortiores, & moriendo victores effecti sunt.* Nullus athletæ sine certamine fortior dicitur, nullus sine victoria poterit coronari. Nemo miles sine prælio hostem subiecit, nemo sine bello Imperatorem promeruit. *Habes Christiane competenti arma quibus hostem expugnes, habes fortissima tela, quibus inimicum debelles.* Et alibi: *Si propterea Iustos fidelesq; diligimus, quod in ipsis justitiam suamque suscipimus, possumus nos quoque esse quod sumi: si faciamus quod ipsi faciunt.* Neq; enim difficile nobis est quod ab ipsis geritur, imitari. Et quæ plura pergit, ex quibus patet quam falso excusamur quasi non possimus; & quam merito arguamur quod nolimus.

Serm. 1. de

Martyr.

Serm. quid

sunt imi-

tandi, aut

non lau-

dandi.

Par utrobq; potestas cum gratia, sed dispar utrorumq; voluntas. Poterant illi nolle sicut nos pro sua libertate voluntatis: sic & nos possumus velle sicut illi, cum æquè simus liberi. Libertas inter nos eadem, sed non idem libertatis usus. Libertatem illi suam adjugebant gratiæ, ut contra seipsum pugnant: nos vero nostram nobis ipsis, id est, cupiditatibus, adjungimus libertatem, ut contra gratiam decertemus. Quod præclare D. Augustinus, vel ut alii volunt, S. Fulgentius insigniter declaravit exemplo Regum Pharaonis & Nabuchodonosoris, quorum vitæ ac morum paritatis longe dispar fuit exitus: *Quantum ad naturam, inquit, ambo homines erant: quantum ad dignitatem, ambo Reges: quantum ad culpam, ambo captivum populum Dei possidentes: quantum ad penam, ambo flagellis Dei clementer admoniti.* Quid ergo fines eorum fecit esse diversos, nisi quod unus manum Dei sentiens, in recordatione propria infirmitatis ingemuit; alter libero contra misericordiam Dei Veritatem pugnavit arbitrio? *Qua-*

De præde-

stin. &

gratia.

Hob

Quamobrem hoc unum restat, ne sic deinceps repugnes gratiæ quasi non possis tecum pugnare, & quasi tu inde exculeris: Nam testimonio Sanctorum omnium aperta convinceris falsitatis, jamque tot annorum reo decretoria lata esset sententia, nisi te singularis clementia Judicis in hunc usque diem referasset quo tantis convictus testibus respicias, & ad seriam tecum ineundam pugnam vehementius accendaris.

Job. 10. Sic nobilis ille Athleta Jobus hunc inde stimulum ad suas generosius ferendas pœnas sentiebat tam vehementem, ut Domino diceret: *Instauras testes tuos contra me, & multiplicas iram ad verum me, & pœna militant in me:* Ubi S. Gregorius, testes, inquit, *juos contra nos Dominus instaurat, cum Electorum vitam pravitate nostra contrariam ad arguendos nos multiplicat.* Tum post multa: *Et pœna militant in me, id est, metus futuri Judicii, quasi diceret, efficius quidam in me est presentis pœnæ quâ patior, & futuræ quam mutuo. Præsens pœna sic corpus atterit ut ea vellem liberari, sed nisi libenter patiar exemplo confirmatus eorû qui totos vitæ annos in tolerandis difficultatibus posuerunt, pœna me futuri tettert judicii, sicque hæc futura pœna cum præfenti militant, ut dum nolo pœnam quam sentio, velim tamen quod nolo, dum futuram metuo gravio-*

Jacobi 5. Sicut autem Jobo veteres illi Patriarchæ Abrahamus, Isaacus, Jacob & pauci alii proponebantur in exemplum fortitudinis & in testimonium oppositæ laxitatis, sic ipse Job & consequentes Viri patientiæ, nobis in eundem exhibentur finem. *Ecce, inquit S. Jacobus, Ecce Judex ante januam assistit: Exemplum accipite fratres exitus mali, laboris, & patientiæ Prophetas qui locuti sunt in nomine Domini. Ecce beatificamus eos qui sustinuerunt. Sufferentiam Job audistis, Et nonnullis interjectis: Elias homo erat similis nobis passibilis, quasi diceretur, En suos Judex contra nos producit testes omni exceptione majores: Nam erant nobis similes, id est, ita infirmi & passibiles, ut nihil habeamus excusandum quod illi non haberent & quod tamen non opposuerunt ne paterentur; unde tandem concludens Apostolus, Ideoque, inquit, & nos tantam habentes impositam nubem testium, deponentes omne pondus & circumstantes nos peccatum, per patientiam curramus ad propositum nobis certamen. Id est, libenter suscipiamus tale certamen quod est propositum, seu*

Hebr. 12. quod est necessarium ad expugnandas concupiscentias quæ sunt causa peccati, vel ad eas ita continendas ne peccetur. Currendum etiã dicit Apostolus quasi qui sequuntur currentes alios, quasi quibus est in mora periculû, quasi jam omnia sint deliberata, prævisa, constituta: neque aliud quid superfit quam certare. Qui sic enim non currit, vel seder otiosus, & nihil agit; vel si lentius & mollius pugnet tum repugnantem audit naturam & illi cedit quâ currendo facilius repulisset, aut ne quidê audivisset. *Numquid fratres vestri ibunt ad pugnam, & vos hic sedebitis?* Aprè illud Moïsis in ignavos detorqueatur; Aut ne ignavi sint, apertissima matris Machabæorum ad Filium natu minimum adhortatio: *Fili mi miserere mei, quate in utero novem mensibus portavi: & lac trienio dedi, & alui, & in statem istam perduxî. Peto nate ut aspicias in cœlum: ita fiet ut non timeas Carnificem istum, sed dignus fratribus tuis effelus particeps, suscipe mortem, ut in illa miseratione cum fratribus tuis te recipiam.*

Sic suos hodie teneriores filios Ecclesia cohortatur proposito Cœlo & Sanctorû exemplo; Quæ duo certe sunt acerrimi ad certandû aculei. Nam si non aliter cœlum obtinetur quàm pugna, quis audeat cœlum sperare nisi pugnet? Quis audeat non pugnare, ne sperare cœlum non possit?

Cum talis itaque pugnandi secum necessitas tam manifestè probetur, ut vel desperandum sit cœlum, vel pugnadum, cavenda hic diligenter fallax naturæ nostræ indoles, quæ si non potest universim negare quod sit cœlo acquirendo laborandum, negat tamen, particulatim & recusat in quo vis occurrenti casu; quasi hoc in casu non sit ita necesse; sicque in singulis pene difficultatibus pugnam detestat. Non omnem quidem generatim, sed istâ particularem, vel quia videtur difficilior, vel non necessaria; vel quia quovis modo non placet.

In quo certe triplex & damnosa est illusio. Prima quidem, quod sic numquam pugnetur, cum semper pugna differatur. Secunda, quod qui differt non advertit periculum & damnosum statum in quo vivit; nam cum velit aliquando sibi vim facere, sibi facile persuasum habet hanc voluntatem sufficere, nec sibi cautius prospicit, Tertia denique, quod & differendo existimat se minus difficultatis experturum in se vincendo, cum ordinariè se-

cus eveniat, ut quo quis differt longius difficultatem tollere, tollat difficilius, ut fule declaratur in 1. parte, Fer. 2. Hebdom. 4. post Epiphaniam.

Quod quidem accidit naturaliter & supernaturaliter; nempe ex ipsa repugnante concupiscentia, quæ totius difficultatis est radix, & quæ in dies magis ac magis crescit: Tum vero etiam ex Permissione divina qua fit, ut crescente concupiscentia decreseat Gratia, minusque detur auxilium, cum majus esset magis opportunum, quo statu quid deploratius? Cum è contra quid feliciter cuiquam possit accedere, quam si decrecente concupiscentia crescat major ac major divina gratia, quod feliciter eventurum his qui se quamprimum expugnant & vincunt, hæc Christi verba satis denuntiant: *Qui vicerit, faciam illum Columnam in templo Dei mei*: Id est, ita firmum & robustum illum reddam ut si quibus tangatur concupiscentiæ moribus, nullis tamen moveatur aut quatatur.

Apo. 3.

De his diceret comparatis ad alios, quod Scriptura refert de Davide & Saule: *David proficiens & semper seipso robustior, domus autem Saul decrescens quotidie*. Quod refert etiam poster, quod de se David Sauli quondam narrabat cum peteret facultatem congregandi cum Gygante Goliatho: Nempe quod leonem & ursum interfecisset, Unde & concludebat; *Dominus qui erupuit me de manu Leonis, & de manu Ursi, ipse me liberabit de manu Philisthai hujus*: Quasi diceret, sic eos Deus facit fortes ac robustos qui se prius fideliter exercuerunt in quibusvis oppositis expugnandis: *Sic omni habenti dabitur & abundabit: ab eo autem qui non habet, & quod habet, auferetur ab eo*.

2. Reg. 3.

1. Reg. 17.

Luc. 16.

Hinc apte Hugo Victorinus: *Alii stantes, alii nutantes, alii vagantes: Stantes confirmati, nutantes nondum radicati, vagantes dissipati: Stantes vicerunt, nutantes pugnant, vagantes victi sunt: Stantes in pace, nutantes in luctamine, vagantes in abalienatione*. Nempe illi vagantes sunt qui ut dicebatur, de labore vagantur in laborem, de præsentia ac certa certandi occasione vagantur in futuram & incertam sicque vix umquam certant, vix umquam figunt pedem ut certent, unde & dicuntur in Evangelio, *radicem non habere*, nec audito bene uti verbo; audiunt quidem satis libenter, & quo

Matth. 13.

Luc. 8.

id tempore audiunt, credunt, *Credunt ad tempus*, inquit Dominus, *sed in tempore tentationis*

recedunt; Id est, dum audiunt esse certandum & laborandum, id ita vident æquum esse, ut minime dubitent esse necessarium, sed cum actu & ipsa est laborandum, sic deficient animis & laborem fugiunt quasi non crederent esse certandum. Vagè credunt, nec determinatè nec fixe aliquid certi. Credunt extra certamen, esse certandum, sed non ipso credunt certamine, quod est recedere, quod est non credere, *Filii Ephrem intendentes & mittentes arcum, conversi sunt in die belli*. Quamobrem qua fide universim creditur esse certandum: eadem prorsus particulatim credendum est, de unoquoque certandi tempore; Quod ita verum est, & ita necessarium credere, ut quidquid Sancti decertarint, eorum fidei detur, quod ita certarint & vicerint, *Qui per fidem vicerunt regna, adepti sunt repromissiones*: Et quæ multa prosequitur Apostolus, Unde & apte S. Augustinus; *Si credis carves: si autem carves conaris: & conatum tuum novit Deus, & voluntatem tuam inspicit, & luctam cum carne considerat: & hortatur ut pugnes, & adjuvat ut vincas, & certantem inspicit, & deficientem sublevat, & vincentem coronat*.

Ps. 77.

Hebr. 11.

In Ps. 31.

Hoc est bonum certamen fidei quod suo Timotheo consulebat certandum Apostolus, & quod ipse certans sibi certam inde speraret coronam gloriæ. *Bonum, inquit, certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi*, quasi diceret, in hoc esse bonum certamen certavisse, si cursum consummaveris: & tunc cursum consummasse, si fidem in unoquoque certandi & currendi casu servaveris sicut dictum est, si nempe sic fideliter tum credas esse certandum & certes, quam universim credis esse aliquod certandi tempus. Unde & securus pergit: *In reliquo, reposita est mihi corona iustitiæ quam reddet mihi Dominus in illa die, Iustus Index: non solum autem mihi, sed & his qui diligunt adventum eius*. Quasi diceret, tam secure id affirmo, quam certus sum Christum Dominum esse justum & fidelem, qui quod promisit dabit; promisit autem coronam certantibus; ergo etiam propterea fideliter omnibus est certandum. *Esto, inquit, fidelis usque ad mortem, & dabo tibi coronam vitæ*. Jam enim eam paratam habet, jam contextam & apud se repositam tuam coronam, quasi jam esset tua, quasi non esset justus aut fidelis, qui quod tuum est & quod promisit redditurum, vult reddere; Ne dubites quin omnino velit, nam id

1. Tim. 6.

2. Tim. 4.

Apo. 2.

Jam actum est, jam corona tibi reposita, tibi seorsum aservata, tibi proflus secuta.

Quo in sensu vocis hujus, *Reposita*, non tantum inest accipiendæ certitudo corona, quæ multum certe potest ad certamen fideliter cõsummandum, sed & particularis certandi modus, quem quisque certado tenere debet. Hoc est enim aliquid uni esse repositum quasi lepositum, quasi ab aliis segregatum, quasi aliis non dandum, nisi consentiat & velit ille cujus id esse dicitur quod est repositum. Sic Samuel reponendam jussit partem illam ciborum quã Sauli reservabat. Sic Raphaël reponendum piscis jecur quod sibi servaret Tobias. Sic apte reposita dicitur esse à Christo nostra Corona, quod sit ita nostra ut nõ sit alterius, nisi quod nostrum est repudiamus, nec nisi nobis scientibus volentibus transferatur ad alios, unde illud Domini: *Tene quod habes, ut nemo accipiat coronam tuam*; Non enim aliter acciperet nisi velis, & nisi tu ipse deponas quod habes. Id est, præsentem occasionem patiendi ac certam gratiam qua certes cum adversis sive cum illis cupiditatibus quæ adversis repugnant. Ex quibus ita declaratis tam proprius certandi modus unicuique nostrum indicatur, quam proprie & vere à Christo reponitur unicuique nostrum sua certa corona:

Quod & illustrius ab Ecclesia nobis proponitur cum Jesus esse dicitur CORONA SANCTORUM OMNIUM, Unde hæc formari potest Veritas Practica:

Quo singulariter modo Jesus esse dicitur Corona Sanctorum omnium, hic singularis modus est quo Sanctis omnibus certandum fuit.

RATIO jam indicata est, & patebit evidētius ex ipso singulari modo quo inter alios qui offeruntur, magis proprie dicitur Jesus esse Corona Sanctorum omnium. Quod cū ad Christi Domini Sanctorumque gloriam & nostros inde acuendos ad certandum animos maxime faciat, non fuit amittendum; Nec leviter certe perpendendū esset, tametsi brevius de unoque modo differitur, sed facile cuique est quod velit fusius explanare.

Cum sint autem varii modi quibus id dici possit, tum tres præcipui producantur qui spectant tres differentias temporis, *Præteritum, Præsens ac Futurum*: Præteritum scilicet, quo in terris vixerunt Sancti. Præsens quo

in cælis vivunt: Et futurum quo simul anima & corpore post resurrectionem & generale Judicium vivent.

Primo quoad præteritum: Sicut Corona significat gloriosum iei complementum, quod & Coronis dicitur, id est, suprema & extrema pars operis feliciter adhibita: sic quando dicitur Jesus corona Sanctorum omnium, perinde est ac si diceretur, Sanctæ omnium vitæ quam egerunt in terris esse Author, Perfector & Consummator, qualem eum expressè vocat Apostolus: *Aspicientes in Authorem fidei & Consummatorem Jesum*, id est, utque ad extremum vitæ finem fideles suos protegentem & perducentem. Quod & illa Scripturæ referat: *Scuto bonæ voluntatis tuæ coronasti nos. Qui coronat te in misericordia & miserationibus*. Dicitur enim coronare & esse simul Corona, quia dum suos coronat, dum illis benefacit utque ad mortem, sic eos quodammodo cingit & circumdat, velut corona Caput, sic eos protegit, sic seipsum illis communicat, sic se ipsis unit ut coronam capiti: *Cecidit corona capitis nostri, Va nobis*: sic Jeremias de mortuo Rege Josia qui corona luorum dicebatur, quia sanctè, constanter, gloriose ac fideliter eos regebat; At quanto magis Christus, dum sancto sine Sanctos suos consummat?

Sed quia dum sic Sancti consummantur in hac vita, corpus suum deponunt, nec nisi animã in cælo, non corpore, beati sunt; Videtur certe nondum esse completa consummatio seu Beatitudo, donec Corpus illam participet, donec suo modo Corpus Deum videat & Beatum sit, sicut anima Deum videns Beata est. Quamobrem & hoc secundo sensu qui futurum respicit, Jesus est Corona Sanctorum omnium, id est, complementum æternæ ac Beatæ vitæ, quatenus se post resurrectionem Corporum corporeis Sanctorum oculis videndum dabit. Cum enim divina essentia videri non possit oculo corporeo, mansisset in omnem æternitatem privatum corpus hac sublimiori parte Beatitudinis quæ videndo Deo possidetur, nisi provisus esset à Christo, qui cū ipse sit Deus & Corpus habeat gloriosum, ac visibile, sic proinde Corpus Sanctorum suis oculis videndo Christum, videbit Deum, & intrabit in partem gaudii Domini sui: Unde & Christus Corona fiet, Coronis erit & complementum totius Beatitudinis, atque illud adimplebitur quod ipse Dominus Patrem

orans,

1. Reg. 9.
Tob. 6.]

Apoc. 3.

Hebr. 12.

Pf. 5.
Pf. 102.

Thren. 5.

Ioan. 17.

orans, optabat: *Pater quos dedisti mihi, volo ut ubi ego sum, & illi sint mecum, ut videant Claritatem meam.* Quod sic præclare sanctus explanat Augustinus: *Ut totus sensus hominis in illo beatificaretur & reficeretur, oculus cordis in eius Divinitate, oculus corporis in eius humanitate, factus est Deus homo.* Id est, hic finis & extremum quod allumpta conferre a Verbo humanitas, ut in ea nempe videnda conquiescant Sactorum corpora, sicut in videnda divinitate reficiuntur illorum animæ. Nonne sic tandem Jesus verè est Corona Sanctorum omnium?

At vero cum nec præteritum nec futurum revera sint, sed præsens tantum quod durat tempus, dicaturque de hoc præsentis tempore quod Jesus sit Corona Sanctorum omnium, quocumque id sensu ac modo dicatur, verior hic videtur modus & magis considerandus qui ad præsens refertur. Sic autem facile declaratur, ut quemadmodum Corona quæ in præmiu, in gloriam & honorem bene merito datur, ita convenienter ipsius aptatur Capiti, ut neque sit laxior nec strictior: sic plane cœlestis Beatitudo, sic tamquam Corona gloriæ totum Beati animum circumquaque replet & possidet, ut sit ipsi commensurata, & ejus meritis omnino adæquata, neque major, neque minor: quam ejus merita ferant: Unde fit, ut quàm sint omnium Sanctorum diversa merita, tam sint diversa Coronæ quæ singulorum ex æquo respondeant meritis, velut Corona capiti: *Sicut stella differt à stella, & sicut alia claritas Luna & alia claritas Solis. Unusquisque autem in suo ordine,* inquit Apostolus.

1. Cor. 15.

Ephes. 4.

Ioan. 3.

Sap. 12.

Hic autem ordo totus à Christo est, *Secundum mensuram donationis Christi,* ait idem Apostolus; mensura primò est gratiarum & meriti, tum gloriæ ac Beatitudinis, de qua Christus tam vere ordinat & disponit quàm verè dixit: *Pater diligit Filium, & omnia dedit in manu eius. PATER omne iudicium dedit Filio, ut omnes honorificent filium. PATER clarifica filium tuum, ut filius tuus clarificet te.* sicut dedisti ei potestatem omnem carnis, ut omne quod dedisti ei, det eis vitam æternam, suo scilicet diverso modo possidendam. In quo quidem modo licet inferiores alii sint aliis, ita tamen omnes acquiescunt ut nolent alium beatitudinis gradum, quia magis in Christo ac Deo gaudent quàm in se, videntque omnia tam sapienter, tam juste, tam vere, in mensura & numero & pondere disposita, ut in hac una dispositione laudanda & aman-

da toti sint unanimes, & uno incessanter orè glorificantes Christum Dominum à quo habent quidquid habent. Unde quid evidentiùs & quid aptius, quàm quod sit Corona Sactorum omnium, sicut expresse Propheta denuntiavit: *In die illa, inquit, erit Dominus exercituum* Is. 28.

Corona Gloria & Sertum exultationis residuo populi sui. Quatenus scilicet de singulari omnium gloria, & singulari exultatione disponet.

Hoc nempe Regnum ejus est & Imperium sic de cunctis disponere, prout suis dicebat Apostolis: *Ego dispono vobis sicut disposuit mihi* Luc. 22.
Pater meus regnum. Nec obstat quod eorum duobus respondeat. *Non est meum dare vobis:* Matt. 20.
Nam ut apte S. Hieronymus, *Non est tantum dantis hoc regnum, sed accipientis, non per se, sed vita paratum.* Petebant duo illi Discipuli rationem suæ duntaxat haberi portionæ, nõ meriti; At Christus, non est meum, inquit, sic dare vobis. Contendite intrare per angustam portam, certate, vincite, *Vincenti dabo edere de ligno vitæ. Qui vicerit, dabo ei sedere mecum in Throno meo, sicut & ego vici & sedi cum Patre meo in Throno eius: VENI, coronaberis de capite* Cant. 4.
Amara, de vertice Sani & Hermon de cubilibus Leonum, de montibus Pardorum. Id est, ex variis mundi difficultatibus quæ unicuique occurrunt, me ita disponente, in quibus expugnandis & superandis propriis & singularis certandi modus consistit.

Non enim minus disponit & ordinat Christus de his quæ vel casu occurrunt ad verba, vel statui nostro sunt annexa, vel temperamento naturali conjuncta, quam de ipsa corona gloriæ, quæ ut diversa sit in singulis, singulorum etiam debent esse diversa merita, ut dictum est, ac proinde etiam diversa Christus procurat omnibus agenda & patiendâ, ut sementi mētis respondeat, labori præmium, & Corona Capiti. Sic unusquisque suam juberetur ferre Crucem, & non aliam; quæ merito ferri, unicuique suadetur, inquit S. Leo, quia propriis modis atque mensuris ab unoquoque toleratur. Unde & apte S. Chrysostomus, *Exere vires, fortiter dimicâ, atrociter in prælio isto concerta. Cõsidera pactum, conditionem attende, militiam nosce: pactum quod spondidisti; conditionem qua accessisti; militiam cui nomen dedisti: Quæ non tantum Religioni Christianæ, sed uniuscujusque vocationi & statui singulariter applicanda sunt, ut tantum quicquid norit & intelligat sibi certandum, quanti occurrent in illo suo statu certandi casus.*

Vide

Vide in 1. parte, Fer. 5. Hebd. 1. in Quadrag. Feria item 2. & 5. Hebd. Passionis, ubi hæc Veritates proponuntur:

Quo in cælis Corona gloriæ sumetur vultu, hoc in terris Calix sumendus est. Non quæsitæ Cruces, sunt magis exquisitæ. Quia a Cruce suas tollit dimensiones, tollit à

se suam Crucem, & suam gloriam. Quia facilitate vincimur, eadem vincere possumus.

In 3. p. Fer. 5. Hebd. 7.

Qui melius de pœnis sentiunt, hi minus pœnas sentiunt.

In 4. p. Fer. 3. Hebd. 15.

IN COMMEMORATIONE OMNIUM FIDELIUM DEFUNCTORVM.

Miseremini mei, miseremini mei, saltem vos amici mei, quia manus Domini tetigit me
Job. 19.

VERITAS PRACTICA.

Miserius est animæ neganti misericordiam quam poscenti.

RATIO EST, Quia miserius est illi anima que se in periculum miseriæ sempiternæ præcipitat, quam temporali miseriæ laboranti.

Sed Anima que hic vivens negat defunctis misericordiam, se in periculum sempiternæ miseriæ præcipitat, cum defunctus temporali tantum labore miseriæ.

Ergo miserius est anima negantis misericordiam quam poscentis, unde nisi se stultat aliena miseriæ, sine te tangit tuâ.

CUM autem una in toto hoc discursu posset esse difficultas de sempiterna miseriæ in quam se præcipitat anima que misericordiam negat, Vide in 3. p. Fer. 6. Hebd. 3. ubi de 4. Beatitudine: Beati misericordes quoniam ipsi misericordiam consequentur; unde concluditur miseris fore inimicis misericordiam, quoniam misericordiam non consequentur, ut expressè Sanctus Jacobus: *Iudicium sine misericordiâ illi, qui non fecit misericordiam.*

ALIA VERITAS.

Sicut à pœnis quas Boni patiuntur, cognoscuntur Beatorum gaudia? Sic à Beatorum gaudiis cognosci possent pœnæ quas Boni patiuntur.

Hayne vsue Pars IV.

RATIO præsupponit unum, ut alterum inferat: Nam idcirco à pœnis quas Boni patiuntur, cognoscuntur Beatorum gaudia, quod cum sint pœnæ gravissimæ, consequens est ut eorum etiam futura sint magna omnino gaudia; Neque enim divina Bonitas tam dura illos sineret pati: Aut si divina id exigit Justitia, non erit minor Bonitas in eis compensandis, quam puniendis. Ubi vides præsupponi, vel certe declaratur, quam sint illæ graves pœnæ quas in vita & post mortem in Purgatorio Boni patiuntur, quod erat argumentum hesternum.

Sed pari modo ex Beatorum gaudiis que supponenda vel exponenda sunt, cognoscuntur pœnæ quas patiantur boni: Nam ante disponendi sunt, purgandi sunt, parandi sunt tantis bonis perficiendis. Quo est autem nobilior forma in subjectum introducendâ, eò & subjectum debet aptius reddi & disponi. Videsne quantam oportuerit esse Virginis puritatem, ac divinam Maternitatem? Videsne quantam Humanitatis à Verbo assumptæ sanctitatem, ut sic unita hæretet Verbo? Sic cogita, sic concludere de beatifica Visione, & unione animæ cum divina essentia. Nam hæc tria Maternitatem Dei, Unionem Hypostaticam, & Visionem Beatificam pari quodâ modo prope infinita esse docet D. Thomas. Unde ad parandam tali bono animam tot terrenis inquinamentis infectâ, quantis putas purgationum generibus Deum velle ut emunderet? Audi quid vel unus Scripturæ locus referat; ubi de ipso in terras venturo Deo loquitur: *Ipse enim quasi ignis consumens,*

M m m

flans;

Mr. 3.